

NARADY CHEMIKÓW

II Ogólnopolska Konferencja Analityczna

Komisja Analityczna Komitetu Nauk Chemicznych PAN, Polskie Towarzystwo Chemiczne, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, zorganizowały w dniach od 20 do 23 listopada 1957 r. w Warszawie w salach NOT-u i Uniwersytetu Warszawskiego — II Ogólnopolską Konferencję Chemii Analitycznej.

Pierwsza konferencja odbyła się również w Warszawie w 1951 roku.

II Ogólnopolską Konferencję Chemii Analitycznej poświęcono przeglądowi dorobku oryginalnych prac z zakresu chemii analitycznej wykonywanych w laboratoriach wyższych uczelni, instytutów i w laboratoriach przemysłowych; przeglądowi nowych kierunków światowej chemii analitycznej, a w szczególności tych jej gałęzi, które mają znaczenie dla prawidłowego i szybkiego rozwoju gospodarki narodowej; nawiązaniu ściślejszej współpracy pomiędzy analitykami ośrodków naukowych i przemysłowych w celu zaznajomienia przedstawicieli przemysłu z nowymi kierunkami prac laboratoriów naukowych z potrzebami przemysłu w dziedzinie chemii analitycznej; bezpośredniemu skontaktowaniu polskich analityków z wybitniejszymi analitykami innych krajów w celu zaciśnienia współpracy naukowej, wymiany doświadczeń i informacji, co jest niezbędnym warunkiem twórczego rozwoju myśli naukowej. (Wyjątek z komunikatu komitetu organizacyjnego przed konferencją).

Powyższe założenia komitetu organizacyjnego II Ogólnopolskiej Konferencji Analitycznej zostały spełnione.

W konferencji wzięło udział około 800 osób, przedstawicieli wyższych uczelni, instytutów naukowych i przemysłu chemicznego. Konferencję zaszczylicili swoją obecnością i wygłoszeniem referatów przedstawiciele Bułgarii, Czechosłowacji, Danii, Francji, Jugosławii, Niemiec, Węgier i ZSSR.

Program konferencji był niezwykle bogaty. W godzinach przedpołudniowych wygłaszane były referaty plenarne przez wybitnych chemików analityków polskich i zagranicznych. Wygłoszono 19 referatów plenarnych.

Po przerwie obiadowej odbywały się do późnego wieczora obrady w sekcjach, gdzie wygłoszono ponad 200 referatów.

Otwarcie Konferencji i referaty plenarne

Konferencję otworzył prof. dr Wiktor Kemula witając serdecznymi słowami w języku polskim, niemieckim i rosyjskim gości zagranicznych i uczestników Konferencji Analitycznej.

Prof. dr W. Kemula wygłosił programowy referat plenarny na temat „Rozwój chemii analitycznej w Polsce”, w którym porównując wyniki I Ogólnopolskiej Konferencji Analitycznej odbytej w 1951 r. z materiałem zgłoszonych referatów na II Ogólnopolską Konferencję Analityczną, stwierdził wyraźny postęp w dziedzinie chemii analitycznej w Polsce, tak w laboratoriach wyższych uczelni uniwersyteckich i technicznych, jak i w instytutach naukowych. Podkreślił, że dużym osiągnięciem Komisji Analitycznej Komitetu Nauk Chemicznych PAN i Naczelnej Rady Technicznej jest nowopowstałe czasopismo „Chemia Analityczna”. Pierwszy zeszyt „Chemii Analitycznej” ukazał się w sierpniu 1956 r. Redakcja tego czasopisma (redaktor naczelny Wiktor Kemula, redaktorzy działów Mieczysław Michalski, Jerzy Minczewski i Zygmunt Łądka), w trosce o rozwój chemii analitycznej w Polsce, postanowiła informować chemików analityków o osiągnięciach światowej nauki. Ukazywać dorobek analityków polskich, publikując ich prace oryginalne i notatki laboratoryjne. Podać bibliografię polskich analitycznych prac drukowanych w innych czasopismach. Informować o kursach i zjazdach o tematyce chemii analitycznej. Informować o pracach Komisji Analitycznej Komitetu Nauk Chemicznych PAN. Prof.

Sala obrad

dr Wiktor Kemula w referacie swym wymienił szereg katedr wyższych uczelni i szereg laboratoriów instytutów naukowych realnie współpracujących z Komisją Analityczną i przyczyniających się do podniesienia poziomu chemii analitycznej w Polsce. Wymienienie tych placówek w tak licznym gronie chemików było pochwałą i nagrodą za włożony trud oraz za chęcią do dalszej pracy.

Doc. dr Jerzy Minczewski w następnym referacie plenarnym pt. „Chemia analityczna śladów” omówił postępy światowe oraz własne doświadczenia w zakresie metod oznaczania śladowych zawartości zanieczyszczeń w czystych materiałach, uwzględniając w szczególności: specyfikę oznaczeń śladowych i konieczne związane z tym ostrożności; metody wstępnego wydzielenia i zateżnienia śladów zanieczyszczeń; metody właściwego oznaczania śladów, spektrograficzne, spektrofotometryczne, elektrochemiczne i inne. Przy omawianiu poszczególnych metod uwzględniał ich dokładność i precyzję oraz wykrywalność osiąganą za ich pomocą.

Prof. dr Stig Veibel (Zakład Chemii Organicznej, Politechnika Kopenhaga) wygłosił referat plenarny pt. „Analiza organiczna poprzez grupy funkcyjne”.

Prof. dr Elemer Schulek (Instytut Chemii Nieorganicznej i Analitycznej Uniwersytetu im. L. Eötvösa, Budapeszt) wygłosił dalszy referat plenarny na te-

mat: „Przyczynek do chemii i analitycznego oznaczania siarki elementarnej oraz niektórych jej związków”.

W następnych dniach referaty plenarne wygłosili: Prof. dr I.P. Alimarin (Katedra Chemii Analitycznej, Uniwersytet Moskwa) „Zastosowanie kwasu jodowego do oznaczeń rzadkich pierwiastków”.

Prof. dr Arnost Okac i M. Simek (Zakład Chemii Analitycznej, Uniwersytet im. Masaryka, Brno) „O produktach utleniania dwumetylogliksymu niklu”.

Prof. dr Laszlo Erdey (Instytut Chemii Ogólnej, Politechnika Budapeszt) „Miareczkowanie z zastosowaniem wskaźników luminescencyjnych”. Referat urozmaicony był bardzo efektywnym eksperymentem luminescencyjnym.

Prof. dr Frantisek Cuta i E. Beranek (Katedra Specjalnych i Fizycznych Metod Analitycznych Wyższej Szkoły Technologii Chemicznej, Praga) „Spektrofotometryczne oznaczanie siarczynu, siarczku i cyjanuku trójnitrobenzenem”.

Prof. dr Borys Zagorzew (Instytut Technologii Chemicznej, Sofia) „O dotychczasowych wynikach nowego wariantu metody elektrolizy wewnętrznej”.

Prof. dr Panta S. Tutundzic (Belgrad) „Metalometria kulometryczna”.

Dr I. Voinovitch (Laboratorium Centralnego Państwowego Instytutu Ceramiki, Paryż) „Oznaczanie sfrontu w obecności magnezu i wapnia za pomocą spektrofotometrii płomieniowej”, „Metoda spektrochemiczna szybkiej analizy krzemianów”.

Dr Zbigniew Zagórski (Centralne Laboratorium Akum. i Ogniw, Poznań) „Automatyzacja w chemii analitycznej”.

Mgr inż. Zbigniew Łada, mgr inż. Jerzy Wacławik i mgr inż. Stefan Waszak (Instytut Chemii Ogólnej, Warszawa) „Analiza gazowa”.

Prof. dr A.K. Rusanow i W.G. Chitrow (Wszeczwiązkowy Naukowo-badawczy Instytut Surowców Mineralnych, Moskwa) „Poziomy łuk z powietrznym wdmuchiowaniem jako źródło wzbudzenia widm substancji proszkowych”.

Prof. dr A.K. Rusanow i N.W. Iljasowa. „Atlas płomieniowych, łukowych i iskrowych widm pierwiastków w zakresie 2100 ÷ 9000 Å”.

Dr Jaroslav Janak i Karel Tesarik (Laboratorium Analizy Gazów Czechosłowackiej Akademii Nauk, Brno) „Automatyzacja chromatografu gazowego do pomiarów objętości”.

Mgr inż. Zygmunt Marczenko (Zakład Analizy Technicznej Politechniki i Zakład Analityczny Instytutu Chemii Ogólnej, Warszawa) „Odczynniki organiczne w analizie chemicznej”.

Doc. dr Rudolf Pribil i inż. J. Körbl (Laboratorium Analityczne Czechosłowackiej Akademii Nauk, Praga) „Współczesny stan kompleksometrii w Czechosłowacji”.

Dr Klaus Doerffel (Instytut Chemii Analitycznej, Politechnika Leuna-Merseburg) „Postępowanie dla kontroli dokładności analiz seryjnych”.

Referaty w sekcjach

Referatów wygłoszono ponad 200 w 8 sekcjach:	
W sekcji Ogólnej Analitycznej	52 referaty
„ „ Analizy Nieorganicznej	46 referatów
„ „ Analizy Gazowej	10 referatów
„ „ Analizy Organicznej i Farmaceutycznej	37 referatów
„ „ Biochemicznej	17 referatów
„ „ Analizy Środków Żywności	19 referatów
„ „ Analizy Metalurgicznej	16 referatów
„ „ Wód i Ścieków	10 referatów
	Razem 207 referatów

Zestawienie referatów sekcyjnych wg krajowych ośrodków naukowych:

Warszawa — 82 referaty	
Instytut Chemii Ogólnej	24 (w tym 5 wspólny)
Uniwersytet	21 „ „ 7 „
Instytut Chemii Fizycznej PAN	15 „ „ 10 „
Instytut Badań Jądrowych PAN	12
Politechnika	10

Instytut Leków	3
Instytut Przemysłu Mleczarskiego	3
Instytut Przemysłu Tłuszczowego	2
Instytut Lotnictwa	1
Instytut Tele- i Radiotechniczny	1
Instytut Farmaceutyczny	1 (wspólny)
Instytut Techniki Budowlanej	1 „
Poznań — 29 referatów	
Centralne Laboratorium Akumulatorów i Ogniw	9
Akademia Medyczna	9 (w tym 2 wspólne)
Uniwersytet	6
Instytut Balneoklimatyczny	4 (w tym 2 wspólne)
Instytut Naukowy Lecznicych Surowców Roślinnych	3
Łódź — 27 referatów	
Uniwersytet	9
Akademia Medyczna	8 (w tym 1 wspólny)
Politechnika	5
Instytut Celulozowo-Papierniczy	5
Instytut Medycyny Pracy	1 (wspólny)
Górny Śląsk — 22 referaty	
Gliwice — Instytut Chemii Nieorganicznej	8
— Politechnika	5
— Instytut Metalurgii Żelaza	3
— Instytut Metali Nieżelaznych	1
— Instytut Materiałów Ogniotrwałych	1
Mikołów — Główny Instytut Górnictwa	2
Katowice — Główny Instytut Górnictwa	1
Zabrze — Instytut Medycyny Pracy	1
Lublin — 10 referatów	
Akademia Medyczna	8
Uniwersytet	2
Kraków — 6 referatów	
Instytut Naftowy	5
Instytut Ekspertyz Sądowych	1
Białystok — 6 referatów	
Akademia Medyczna	6
Gdańsk — 5 referatów	
Politechnika	5 (w tym 1 wspólny)
Sopot — 3 referaty	
Wyższa Szkoła Ekonomiczna	2
Stacja Morska Zakł. Geofizyki PAN	1 (wspólny)
Szczecin — 2 referaty	
Akademia Medyczna	2
Bydgoszcz — 1 referat	
Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	1

Zestawienie referatów w ujęciu procentowym przedstawia się następująco:

46,1% instytuty naukowe
16,1% uniwersytety
16,1% akademie medyczne
12,4% politechniki
1,0% wyższe szkoły ekonomiczne
8,3% wyższe uczelnie i instytuty — wspólnie

Z zestawienia powyższego wynika, że laboratoria analityczne przemysłowe nie włączyły się swymi pracami do Konferencji Analitycznej.

Zestawienie referowanych prac wg metod analitycznych:

ok. 22% prac wykonano metodami chemicznymi (w tym 4% metodą kompleksometryczną)
„ 17% prac wykonano z zakresu analizy spektralnej
„ 14% prac wykonano z zakresu chromatografii
„ 11% prac wykonano z zakresu polarografii
„ 11% prac wykonano z zakresu kolorymetrii
„ 10% prac wykonano z zakresu amperometrii i potencjometrii
„ 15% prac wykonano z zakresu innych metod, jak gazometrii, radiometrii, rentgenometrii, polarymetrii, chemiluminescencji, kalorymetrii.

Organizacja Konferencji Analitycznej była bardzo dobra. Odczyty odbywały się ściśle wg programu. Każdy uczestnik otrzymał 42 stronicowy szczegółowy program Konferencji oraz 150 stronicową broszurę zawierającą streszczenia wygłoszonych referatów.

Materiały II Ogólnopolskiej Konferencji Analitycznej, referaty i wnioski będą drukowane w czasopiśmie „Chemia Analityczna”. Tadeusz Pukas